

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือ  
รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ  
ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๘



เทศบาลตำบลทุ่งหลวง  
อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

## การประเมินความเสี่ยงทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน เทศบาลตำบลทุ่งหลวง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

เนื่องจากปัจจุบันได้ปรากฏข่าวในสื่อต่างๆ พบว่ามีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นจำนวนมาก ตลอดจนการกระทำที่อาจนำไปสู่การขัดกันแห่งผลประโยชน์ และอาจนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชันของบุคลากรภายในหน่วยงานต่อไป

การประเมินความเสี่ยงทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของเทศบาลตำบลทุ่งหลวง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ดำเนินการผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพิจารณากระบวนการจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤตินิชอบที่ได้ดำเนินการผ่านมา รวมถึงข้อมูลสถิติเรื่องร้องเรียนการทุจริตและเรื่อง การลงโทษทางวินัยของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในและภายนอกที่ได้สะท้อนผ่านผลคะแนนเครื่องมือแบบวัด IIT และ EIT ของการประเมิน ITA ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๘

### ๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. เพื่อประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤตินิชอบจากการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

๒. กำหนดมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤตินิชอบจากการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร

๓. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงาน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ความเป็นธรรม ปฏิบัติงานอย่างเป็นมืออาชีพ มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้

๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ราชการของหน่วยงาน ตลอดจนประชาชนทั่วไป

### ๒. ประเด็นความเสี่ยงทุจริตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ สินบน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือในการป้องกันและสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการ ทุจริตขององค์กร สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๖๘ เทศบาลตำบลทุ่งหลวงได้วิเคราะห์ประเด็นความเสี่ยงทุจริตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ สินบน ของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน ในประเด็น ดังนี้

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย

๓. การจัดซื้อจัดจ้าง

๔. การบริหารงานบุคคล

### ๓. นิยามศัพท์เฉพาะ

|                                       |   |
|---------------------------------------|---|
| ความเสี่ยง                            | เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม  |
| ปัญหา                                 | เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา                               |
| ประเด็นความเสี่ยง                     | เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง                    |
| โอกาส (Likelihood)                    | โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น                                      |
| ผลกระทบ (Impact)                      | ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน                |
| ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต | คะแนนรวมที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสและผลกระทบ |

**๔. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต**

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดำเนินการผ่าน ๓ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

**๔.๑ กำหนดเกณฑ์การประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต** พิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ

- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) : พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ

- ผลกระทบ (Impact) : การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

**เกณฑ์ระดับโอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)**

| ระดับ | โอกาสจะเกิด | คำอธิบาย                 |
|-------|-------------|--------------------------|
| ๕     | สูงมาก      | มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ |
| ๔     | สูง         | มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง |
| ๓     | ปานกลาง     | มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง  |
| ๒     | น้อย        | มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง |
| ๑     | น้อยมาก     | มีโอกาสเกิดขึ้นยาก       |

**เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)**

| ระดับ | โอกาสจะเกิด | คำอธิบาย   |
|-------|-------------|--|
| ๕     | สูงมาก      | กระทบต่องบประมาณและ/ หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก  |
| ๔     | สูง         | กระทบต่องบประมาณและ/ หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง     |
| ๓     | ปานกลาง     | กระทบต่องบประมาณและ/ หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง |
| ๒     | น้อย        | กระทบต่องบประมาณและ/ หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ     |
| ๑     | น้อยมาก     | กระทบต่องบประมาณและ/ หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก  |

**เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)**

| ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) |                  |         |         |         |         |
|--|------------------|---------|---------|---------|---------|
| โอกาส (Likelihood)                                 | ผลกระทบ (Impact) |         |         |         |         |
|  | ๑                | ๒       | ๓       | ๔       | ๕       |
| ๕  | ปานกลาง          | สูง     | สูงมาก  | สูงมาก  | สูงมาก  |
| ๔  | ต่ำ              | ปานกลาง | สูง     | สูงมาก  | สูงมาก  |
| ๓  | ต่ำ              | ปานกลาง | สูง     | สูง     | สูงมาก  |
| ๒  | ต่ำ              | ต่ำ     | ปานกลาง | ปานกลาง | สูง     |
| ๑  | ต่ำ              | ต่ำ     | ต่ำ     | ต่ำ     | ปานกลาง |

หมายเหตุ : ระดับความเสี่ยง = โอกาส x ผลกระทบ

| ลำดับ | ระดับความเสี่ยง        | ช่วงคะแนน     |
|-------|------------------------|---------------|
| ๑     | ความเสี่ยงระดับสูงมาก  | ๑๕ - ๒๕ คะแนน |
| ๒     | ความเสี่ยงระดับสูง     | ๙ - ๑๔ คะแนน  |
| ๓     | ความเสี่ยงระดับปานกลาง | ๕ - ๘ คะแนน   |
| ๔     | ความเสี่ยงระดับต่ำ     | ๑ - ๔ คะแนน   |

#### ๔.๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ ระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียด รูปแบบ เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมการทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้มีความชัดเจนมากที่สุด โดยอาจค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง/มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor)

ขั้นตอนที่ ๒ การจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้นๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว

#### ๕. การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางเพื่อควบคุมหรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม ทั้งนี้ ควรเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้

| ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต/<br>เหตุการณ์ความเสี่ยง   | การประเมินความเสี่ยง |         |                     | แนวทาง/มาตรการจัดการความเสี่ยง   | หน่วยงาน<br>รับผิดชอบ |
|--|----------------------|---------|---------------------|--|-----------------------|
|  | โอกาส                | ผลกระทบ | ระดับ<br>ความเสี่ยง |  |                       |
| <b>ประเด็นที่ ๑ การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘</b> |                      |         |                     |  |                       |
| ๑. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานบางราย มีการเรียกรับสินบนจากประชาชนผู้ขออนุญาตก่อสร้าง ตาม พรบ. สิ่งปลูกสร้าง           | ๒                    | ๓       | ๖<br>(ปานกลาง)      | <ul style="list-style-type: none"> <li>- ผู้บริหารหน่วยงานมอบนโยบายและให้ความสำคัญในการตรวจสอบการพิจารณาการขออนุญาตของหน่วยงานอย่างเคร่งครัด</li> <li>- นำระบบบริการออนไลน์มาใช้เพื่อลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ป้องกันการเรียกรับสินบน</li> <li>- เพิ่มช่องทางการร้องเรียน กรณีมีการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ โดยจะต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่าย และให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส</li> </ul> | กองช่าง               |
| <b>ประเด็นที่ ๒ การใช้อำนาจตามกฎหมาย</b>   |                      |         |                     |  |                       |
| ๑. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานบางราย มีการเรียกรับสินบนจากประชาชน/ร้านค้า ในการประเมินภาษีให้ลดลง                     | ๒                    | ๒       | ๔<br>(ต่ำ)          | <ul style="list-style-type: none"> <li>- ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิดมีการกำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด</li> <li>- เพิ่มช่องทางการร้องเรียน กรณีมีการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ โดยจะต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่าย และให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส</li> </ul>  | กองคลัง               |
| ๒. การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนจากผู้มารับบริการเพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวกในการให้บริการ               | ๒                    | ๒       | ๔<br>(ต่ำ)          | <ul style="list-style-type: none"> <li>- เพิ่มช่องทางการร้องเรียน กรณีมีการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ โดยจะต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่าย และให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส</li> </ul>   | ทุกกอง                |

| ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต/<br>เหตุการณ์ความเสี่ยง   | การประเมินความเสี่ยง |         |                     | แนวทาง/มาตรการจัดการความเสี่ยง  | หน่วยงาน<br>รับผิดชอบ |
|--|----------------------|---------|---------------------|---|-----------------------|
|  | โอกาส                | ผลกระทบ | ระดับ<br>ความเสี่ยง |   |                       |
| <b>ประเด็นที่ ๓ การจัดซื้อจัดจ้าง</b>  |                      |         |                     |   |                       |
| ๑. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานบางราย มีการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์จากร้านค้า เพื่อแลกกับการจัดซื้อจัดจ้างในอนาคต               | ๒                    | ๒       | ๔<br>(ต่ำ)          | <ul style="list-style-type: none"> <li>- เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจส่วนตัว ธุรกิจครอบครัว การลงทุน หรือความสัมพันธ์กับคู่ค้าเพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น</li> <li>- สนับสนุนส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับเห็นความสำคัญและมีจิตสำนึก ในการต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชัน รวมทั้งจัดให้มีมาตรการควบคุมภายในเพื่อป้องกันการทุจริต คอร์รัปชัน การให้หรือรับสินบนในทุกรูปแบบ</li> </ul> | กองคลัง               |
| ๒. การเรียกรับสินบนจากบริษัทฯ ผู้รับจ้าง เพื่อแลกกับการกำหนด TOR โดยการ Lock Spec เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัทฯ ผู้รับจ้าง | ๒                    | ๒       | ๔<br>(ต่ำ)          | <ul style="list-style-type: none"> <li>- กำหนดขั้นตอนการทำงานสำหรับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรจะได้รับสินค้าหรือบริการที่ตรงตามความต้องการและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร</li> <li>- กำหนดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่เพื่อเป็น ก า ร ค าน อ ำ น า จ (Check and Balance) หรือสับเปลี่ยนงานตามรอบระยะเวลา</li> </ul>  | กองคลัง               |
| ๓. การเรียกรับสินบนจากบริษัทฯ ผู้รับจ้าง เพื่อให้การตรวจรับงานไม่ตรงตามสัญญาหรือเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัทฯ ผู้รับจ้าง        | ๒                    | ๒       | ๔<br>(ต่ำ)          | <ul style="list-style-type: none"> <li>- สอบทานแนวปฏิบัติและมาตรการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย และสภาวะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป</li> </ul>  | กองคลัง               |

| ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต/<br>เหตุการณ์ความเสี่ยง   | การประเมินความเสี่ยง |         |                     | แนวทาง/มาตรการจัดการความเสี่ยง  | หน่วยงาน<br>รับผิดชอบ |
|--|----------------------|---------|---------------------|---|-----------------------|
|  | โอกาส                | ผลกระทบ | ระดับ<br>ความเสี่ยง |   |                       |
| <b>ประเด็นที่ ๔ การบริหารงานบุคคล</b>  |                      |         |                     |   |                       |
| ๑. ผู้บริหารหน่วยงานมีการเรียกรับผลประโยชน์จากเจ้าหน้าที่กรมโยกย้าย เลื่อนตำแหน่งภายในหน่วยงาน   | ๒                    | ๒       | ๔<br>(ต่ำ)          | - ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียน กรณีมีการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่มาয়สำนักงาน ป.ป.ช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่าย และให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส  | สำนักปลัด             |
| ๒. การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนจากผู้สมัครงาน เพื่อแลกกับการได้รับคัดเลือกเข้าทำงาน  | ๒                    | ๒       | ๔<br>(ต่ำ)          | - ประชาสัมพันธ์การรับสมัครพนักงานผ่านสื่อช่องทางต่างๆ<br>- แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาและคัดเลือก กำกับ ดูแลควบคุม โดยกำหนดผู้รับผิดชอบชัดเจน   | สำนักปลัด             |
| ๓. การซื้อขายตำแหน่ง การรับสินบนในรูปแบบผลประโยชน์ทั้งที่เป็นตัวเงินและประโยชน์รูปแบบอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งการเลื่อนตำแหน่ง หรือความดี ความชอบพิเศษ | ๒                    | ๒       | ๔<br>(ต่ำ)          | - การแจ้งเวียนหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคลที่โปร่งใสและเป็นธรรม<br>- เผยแพร่หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด<br>- ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง<br>- จัดช่องทางการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ | สำนักปลัด             |
| ๔. ดำเนินการทางวินัยที่ไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม  | ๒                    | ๒       | ๔<br>(ต่ำ)          | - เปิดเผยผลการประเมินให้บุคลากรรับทราบ<br>- ประชาสัมพันธ์และกำหนดระเบียบการดำเนินการทางวินัยให้ชัดเจน ตรวจสอบผลการพิจารณาทางวินัยได้  | สำนักปลัด             |

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบของเทศบาลตำบลทุ่งหลวง  
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

| ระดับความเสี่ยง        | ระดับคะแนน | ความหมาย   | จำนวน<br>ปัจจัย<br>เสี่ยง |
|------------------------|------------|--|---------------------------|
| ความเสี่ยงระดับสูงมาก  | ๑๕ - ๒๕    | ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้<br>- ต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที  | -                         |
| ความเสี่ยงระดับสูง     | ๙ - ๑๔     | ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้<br>- ต้องมีการจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ | -                         |
| ความเสี่ยงระดับปานกลาง | ๕ - ๘      | ระดับที่ยอมรับได้<br>- แต่ต้องมีการควบคุมความเสี่ยง                                      | ๕                         |
| ความเสี่ยงระดับต่ำ     | ๑ - ๔      | ระดับที่ยอมรับได้  | ๑                         |